

Magyarország támogatáspolitikája a megújuló energiák területén

Bánfi József
Energetikai szakértő

Visszatekintés

A megújuló energiaforrások hasznosítása jelentőségét a világ már a 70-es években felismerte (első olajár-robbanás 1973). Magyarországon is elindultak az első próbálkozások. Hosszú, de nem igazán eredményes múlt áll mögöttünk. Állami támogatás alig-alig volt.

Nagyobb lendületet a Széchenyi-terv (2001-2002) és a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (VET) adott.

Széchenyi-terv: vissza nem térítendő támogatás

VET: kötelező átvétel, ártámogatás (KÁP), zöld bizonyítvány

KIOP (2004-2006) EU-s és hazai forrásból: vissza nem térítendő támogatás

KEOP (2007-2013) EU-s és hazai forrásból: vissza nem térítendő támogatás

Lakossági támogatás: Széchenyi-terv (2001-2002)

NEP (nemzeti energiatakarékossági program)

vissza nem térítendő támogatás + kedvezményes hitel

2004-2006, 2008

Eredmények

- Széchenyi-terv: támogatott projektek száma: 196 db (lakossággal)
támogatások összege: 143,7 MFt
- KIOP-1.7. megújuló támogatott projektek száma: 22 db
támogatással létrejövő kapacitások: 21,8 MW
- KEOP-4. (Környezet és Energia Operatív Program) 2007-2013
 - Forrás: 75 % EU, 25 % nemzeti, energiahatékonyság **41,4 MrdFt**
megújuló hasznosítás **68,5 MrdFt**
- KEOP-2007-2008 keretösszeg a megújulókra **13,26 MrdFt**
pályázatok száma - benyújtott: 122 db
 - elfogadott: 26 db
 - még nem elbírált: 38 db

A jelen

- KEOP-2009-4.2.0/B – Helyi hő- és hűtési igény energiaigény kielégítése megújuló energiaforrásból
- KEOP-2009-4.4.0 – Megújuló energia alapú villamos energia-, kapcsolt hő és villamos energia-, valamint biometán termelés
- KEOP-2009-5.2.0/B – Harmadik feles finanszírozás (Épületenergetikai pályázatok megújuló energiaforrás felhasználással kombinálva)
- KEOP-2009-5.3.0/B Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiafelhasználással kombinálva

KEOP-2009-4.2.0/B – Helyi hő- és hűtési igény energiaigény kielégítése megújuló energiaforrásból

- Rendelkezésre álló keretösszeg 2009-2010. évekre: **6 MrdFt**
- Pályázók köre: gazdasági társaságok, költségvetési szervek, nonprofit szervezetek

Kizárva: mezőgazdasági tevékenységet végző szervezetek

Iparági korlátozás: Európai Közösséget létrehozó szerződés Annex I.

acélipari tevékenység

hajógyártás meghatározott tevékenységei

szén bányászat

szintetikusszál-ipari tevékenység

halászati tevékenység

gördülőeszköz vásárlás (szállításban)

exporthoz közvetlenül kapcsolódó tevékenység

nehéz helyzetben lévő vállalkozás

Területi korlátozás: közép-magyarországi régió

Támogatható tevékenységek

1. Napenergia hasznosítás
2. Biomassza felhasználás
 - 2.1. Szilárd vagy folyékony biomassza közvetlen hasznosítása hőigény kielégítésére
 - 2.2. Szilárd vagy folyékony biomassza köztes feldolgozottság (szilárd, folyékony, gáznemű) energiahordozóvá alakítása saját hőigény kielégítésére és értékesítésre
3. Szilárd és/vagy folyékony alapanyagból biogáz, depóniagáz előállítás és hőigény kielégítésére történő hasznosítási rendszer kialakítása és bővítése
4. Geotermikus energia hasznosítása
5. Hőszivattyús rendszerek telepítése
6. Hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrás felhasználásával
7. Megújuló energiaforrások kombinálása
8. Megújuló energiaforrásokat hasznosító közösségi távfűtő rendszerek kialakítása, megújuló energiaforrásra való részleges vagy teljes átállítása

Egyéb feltételek

- Legkisebb projektnagyság **10 MFt.**
- A támogatás mértéke az elszámolható beruházási költség **10 – 70 %** - a (bizonyos esetekben 100%-a).
- A támogatás összege: **min. 1 MFt, max. 1 MrdFt** lehet.
- A támogatás mértéke függ: - mely régióban történik a beruházás
- a pályázó jogi formájától
- a projekt nagyságától.
- A támogatás mértéke rögzített százalék, de a 260 MFt-ot meghaladó, jövedelemtermelő beruházás esetén „finanszírozási hiány számítás” alapján, a százalékosan megadott mérték felső korlát.
- A támogatáson felüli rész önerő, aminek a rendelkezésre állását igazolni kell.
- Fenntartási kötelezettség **5 év**, kkv. esetén **3 év**.
- BMR mutató 0 – 15 % között.

KEOP-2009-4.4.0 – Megújuló energia alapú villamos energia-, kapcsolt hő és villamos energia-, valamint biometán termelés

- Rendelkezésre álló keretösszeg 2009-2010. évekre: **10 MrdFt**
- Pályázók köre: gazdasági társaságok, költségvetési szervek, nonprofit szervezetek

Kizárva: mezőgazdasági tevékenységet végző szervezetek

Iparági korlátozás: Európai Közösséget létrehozó szerződés Annex I.

acélipari tevékenység

hajógyártás meghatározott tevékenységei

szén bányászat

szintetikusszál-ipari tevékenység

halászati tevékenység

gördülőeszköz vásárlás (szállításban)

exporthoz közvetlenül kapcsolódó tevékenység

nehéz helyzetben lévő vállalkozás

Területi korlátozás: közép-magyarországi régió

Támogatható tevékenységek 1.

1. Napenergia alapú villamosenergia termelés
 - a) Hálózatra kapcsolódó fotovoltaikus rendszerek
 - b) Hálózatra nem kapcsolódó fotovoltaikus rendszerek
2. Biomassza-felhasználás villamosenergia vagy kapcsolt hő- és villamosenergia termelésre
 - a) Szilárd biomassza közvetlen hasznosítása kapcsolt hő- és villamosenergia termelésre. Új, kapcsolt hő- és villamosenergia termelő, szilárd biomassza hasznosító, nagy hatékonyságú, kisméretű (20 MW kapacitásnál nem nagyobb) erőműegység kiépítése.
 - b) Szilárd vagy folyékony biomassza köztes feldolgozottságú (pl. szerves olaj, etanol, stb.) energiahordozóvá alakítása és villamosenergia, vagy kapcsolt hő- és villamosenergia termelésre történő hasznosítása.
3. Vízipenergia hasznosítás: 5 MW alatti vízerőművek építése, felújítása, villamosenergia hálózati kapcsolatának kiépítése és felújítása.
 - a) Meglévő, ám használatban nem lévő (villamosenergiát nem termelő) vízerőmű felújítása és/vagy hálózati kapcsolatának kiépítése.
 - b) Meglévő, működő vízerőmű kapacitásbővítése.
 - c) Új vízerőmű létesítése.

Támogatható tevékenységek 2.

4. Biogáz termelés és felhasználás

- a) Mezőgazdasági fő- vagy melléktermék, állattenyésztési melléktermék, kapcsolódó iparági melléktermék vagy ezek vegyes felhasználásán alapuló biogáz termelés kapcsolt hő- és/vagy villamosenergia előállításra történő hasznosítási rendszer kialakítása.
- b) Szennyvízből keletkező biogáz kapcsolt hő- és/vagy villamosenergia előállításra, vagy földgáz hálózatba táplálásra történő hasznosítási rendszer kialakítása.
- c) Hulladéklerakó és kezelő telepen keletkező depóniagáz kapcsolt hő- és/vagy villamosenergia előállításra, vagy földgáz hálózatba táplálásra történő hasznosítási rendszer kialakítása
- d) Mezőgazdasági fő- vagy melléktermék, állattenyésztési melléktermék, kapcsolódó iparági melléktermék vagy ezek vegyes felhasználásán alapuló meglévő biogáz termelésen alapuló, fogyasztóhoz való közvetlen kapcsolat kiépítése, vagy földgáz hálózatba táplálható biometán előállítása, szükséges biogáz termelő kapacitások bővítése, biogáz tisztítása, tárolása, földgázhálózathoz való kapcsolódása,
- e) Mezőgazdasági fő- vagy melléktermék, állattenyésztési melléktermék, kapcsolódó iparági melléktermék vagy ezek vegyes felhasználásán alapuló új biogáz termelő kapacitások létrehozása, fogyasztóhoz való közvetlen kapcsolat kiépítése, vagy földgáz hálózatba táplálható biometán előállítása, tisztítása, tárolása, földgázhálózathoz való kapcsolódása.

Támogatható tevékenységek 3.

5. Geotermikus energia hasznosítása

- a) Kaszkád rendszerű hő- és villamosenergia termelés
- b) Villamosenergia termelés

6. Szélenergia hasznosítás

- a) Villamosenergia hálózathoz csatlakozó szélerőművek (<50 kW), azok hálózati csatlakozásának kiépítése
- b) Villamosenergia hálózathoz nem csatlakozó szélerőművek, azok fogyasztóval való közvetlen kapcsolatának kiépítése, villamosenergia tároló egységek

7. Megújuló energiaforrások kombinálása

Korlátozások

A **biomassza** felhasználásra irányuló projekt típusoknál **nem támogatható:**

- Szilárd biomassza tüzelésű erőmű egység, amennyiben nem kapcsolt hő- és villamosenergia termelést végez, nem esik a 2007. évi LXXXIV tv. összevont kiserőművi engedélyköteles kategóriába, vagy a támasztótüzelésnél nagyobb fosszilis energiafelhasználással járó vegyes tüzelést valósít meg.
- Meglévő fosszilis (lignit, kőszén, földgáz) energiaforrást felhasználó erőműegységek vegyes tüzelésre történő átállása
- Nem támogatható önmagában a szilárd biomassza beszerzéshez, tároláshoz szükséges logisztikai rendszer, épületek, berendezések, gépek.
- A 20 MW kapacitásnál nagyobb biomassza-égetőmű.

Egyéb feltételek

- Legkisebb projektnagyság **10 MFt.**
- A támogatás mértéke az elszámolható beruházási költség **10-70 %** -a (bizonyos esetekben 100%-a).
- A támogatás összege: **min. 1 MFt, max. 1 MrdFt** lehet.
- A támogatás mértéke függ: - mely régióban történik a beruházás
 - a pályázó jogi formájától
 - a projekt nagyságától.
- A támogatás mértéke rögzített százalék, de a 260 MFt-ot meghaladó, jövedelemtermelő beruházás esetén „finanszírozási hiány számítás” alapján, a százalékosan megadott mérték felső korlát.
- A támogatáson felüli rész önerő, aminek a rendelkezésre állását igazolni kell.
- Fenntartási kötelezettség **5 év**, kkv. esetén **3 év**.
- BMR mutató 0 -15 % között.

Megvalósíthatósági tanulmány

A pályázatok alapja a megvalósíthatósági tanulmány.

A megvalósíthatósági tanulmány formai és tartalmi követelményeit a vonatkozó útmutatók tartalmazzák.

A tartalmi követelmények függenek: - a projekt nagyságától
- a pályázó jellegétől (profitorientált; közcélú, jövedelemtermelő; közcélú, nem jövedelemtermelő)

A fentiek alapján kialakított MT sablonok:

- MT Jövedelemtermelő + támogatási intenzitás számítás (> 260 MFt, bevétel nem negatív)
- MT Egyszerűsített + BMR számítás (< 100 MFt)
- MT Normál + BMR számítás (minden más)

A pályázatok sikertelenségének legfőbb oka a nem megfelelő megvalósíthatósági tanulmány!

Horizontális elvárások

Az EU fejlesztési támogatások alapkövetelménye az **esélyegyenlőség** és a **fenntartható fejlődés** (horizontális elvárások) érvényesítése.

Minden projektnek teljesítenie kell, **jogosultsági** és **értékelési** szempont!

Esélyegyenlőségi célok:

- nők és férfiak közötti egyenlőség
- romák
- fogyatékossgal élők

esélyegyenlőségének erősítése.

Fenntartható fejlődés céljai:

- szociális igazságosság
- életminőség javítása
- természeti erőforrások fenntartható használata
- környezetminőség megőrzése

Részletes tudnivalók a vonatkozó útmutatókban olvashatók.

Kiválasztási szempontrendszer

A kiválasztás módszere: pontozásos.

Jogosultsági kritériumok:

- a pályázóra
- a projektre
- a projekt pénzügyi feltételeire
- szakmai jogosultságra
- teljességi feltételekre vonatkozó.

Szakmai értékelési szempontok:

- a projekt szervezet és a projekt megfelelősége
- a projekt illeszkedése az akcióterv céljaihoz
- környezeti és természetvédelmi, valamint a horizontális szempontok érvényesülése.

Kizáró feltételek: bizonyos értékelési szempontok, amelyek 0 pontra értékelése esetén a pályázat nem támogatható.

Közreműködő szervezet feladatai

A közreműködő szervezet – Energia Központ Nonprofit Kft. – feladatai:

- A pályázatok adminisztratív feladatainak ellátása
- A pályázatok értékelése, döntésre való előkészítése
- Helyszíni szemle és ellenőrzés (közbenső, projekt lezáró)
- Elszámolások ellenőrzése, nyilvántartása
- A projektek nyomon követése, monitoring

A pályázatkezelés menete:

- érkeztetés
- formai ellenőrzés → hiánypótlás
- befogadás
- tartalmi értékelés → tisztázó kérdés
- döntés előkészítés
- döntés hozatal
- támogatási szerződés megkötése
- elszámolás, a támogatás kifizetése
- monitoring (projekt előrehaladási jelentés, záró PEJ)

Döntési folyamat

Érkeztetés (benyújtási kritériumok ellenőrzése) – KSz

Formai ellenőrzés, hiánypótlás (jogosultság és teljesség vizsgálata) – KSz

Befogadás (vagy elutasítás) – KSz

Tartalmi értékelés KSz (támogatás < 50 MFt → egy, egyébként két értékelő)

Döntés előkészítés, javaslat a támogatásra – Bíráló Bizottság

Döntés – Környezetvédelmi Programok Irányító Hatóság vezetője

Támogatási szerződés megkötése

Lakossági támogatások pályázati rendszere

Jelenleg nincs.

NEP – 2008 – 1,2,3,4 Energiahatékonyság növelése

NEP – 2008 – 5 **Megújuló energiafelhasználás ösztönzése**

biomassza, geotermikus energia, hőszivattyús fűtési rendszerek, szélenergia, szerves hulladékok felhasználásának növelése, napkollektorok, napelemek telepítése

2008-ban a NEP keretében nyújtott támogatásokra **3,1 MrdFt** állt rendelkezésre

A benyújtott pályázatok száma meghaladta a 9000 db – ot, ebből
energiahatékonysági ~ 6500 db,
megújuló hasznosítás ~ 2500 db.

Az elfogadott pályázatok száma 6865 db.

A NEP-5 pályázati konstrukció pályázati feltételei

A támogatás fajtája: vissza nem térítendő támogatás

A támogatás mértéke: a beruházási költség 30 %-a

A támogatás nagysága: max. 1,2 MFt/lakás

Új építésű, vagy jelenleg épülő lakással is lehetett pályázni

Korlátozás: iparosított technológiával épült lakások korszerűsítésére – ebben a konstrukcióban – nem lehetett pályázni.

Mi várható 2009 – ben?

- a forrás csökken
- követelmény lesz a 7/2006. (V.24.) TNM. rendelet szerinti energia-megtakarítás számítás

Köszönöm szíves figyelmüket!